

جزئیات جدید سیاست تقویت مدارس عالی مهارتی دانشگاه آزاد

مهارت کارآفرینی

سارا طاهری روزنامه‌نگار

دانشگاه آزاد اسلامی تلاش دارد رابطه دانشگاه و صنعت را بهبود ببخشد؛ هرچند تجربیات چهاردهه اخیر ثابت کرده است که دفاتر ارتباط با صنعت در دانشگاه‌ها چندان نمی‌تواند دردی را از صنعت دوا کند یا به نیازهای جامعه پاسخ دهد. کمتر کسی است که نداند رابطه نادرست و عقیم دانشگاه و صنعت باعث شده دانشگاه راه خود را برود و صنعت همچنان در مشکلات خود بماند. نتیجه چنین رابطه‌ای هم مشخص است؛ ادامه بحران بیکاری و اشتغال دانش‌آموختگان همان بحرانی است که از رابطه نادرست صنعت و دانشگاه حاصل می‌شود. از طرفی بحران بیکاری در جامعه و بحران کمبود نیروی توانمند و کارآمد در صنعت دو تعبیر متناقضی است که باید از طریق مهارت‌آموزی و توانمندسازی دانش‌آموختگان به آن پاسخ گفت.

دانشگاه آزاد اسلامی این روزها تلاش دارد با ایجاد مدارس عالی مهارت، مهارت‌افزایی جوانان را افزایش دهد. در واقع مسئولان این دانشگاه می‌خواهند ماموریت دانشگاه را از آموزش محور به مهارت‌محور بازتعریف کنند. تاکنون نیز تعدادی مدرسه در حوزه‌های مختلف نظیر حقوق، مد و لباس، معماری و... توسط این دانشگاه راه‌اندازی شده است تا علاقه‌مندان به این حوزه‌ها بتوانند وارد این مدارس شوند و مهارت مورد نیاز خود را کسب کنند تا در آینده بیکار نمانند. در واقع دانشگاه می‌خواهد آینده اشتغال دانش‌آموختگان را تضمین کند. براساس شیوه‌نامه‌ای که اخیراً دکتر محمدمهدی طهرانچی در این زمینه صادر کرده است، مدارس عالی مهارت زیرنظر سازمان سمای دانشگاه آزاد اسلامی اداره می‌شوند.

حدود دوهفته پیش بود که دکتر طهرانچی طی بخشنامه‌ای «شیوه‌نامه نحوه تأسیس و راه‌اندازی مدارس عالی مهارتی» را ابلاغ کرد. این شیوه‌نامه اهداف متنوعی دارد که تنظیم رابطه متقابل تحصیل با اشتغال با تأکید بر ارتقای مهارت‌های عمومی، حرفه‌ای و فناوری پایه، افزایش سطح کارآمدگی افراد جهت ورود به بازار کار و اشتغال، شناخت کسب‌وکارهای نوین و گسترش دانش‌های مهارتی مورد نیاز آن و توسعه و

تقویت کاربرد فناوری‌های نوین در حوزه‌های مهارتی از جمله این اهداف است. به گفته دکتر طهرانچی مدارس عالی در راستای آموزش‌های غیررسمی و به‌عنوان حلقه واسط، ضمن ارائه آموزش مهارت‌های لازم و ایجاد شرایط کارورزی، مهارت‌ورزان را آماده ورود به بازار کار می‌کنند. اعطای مجوز تأسیس مدرسه عالی نیز به دوصورت ارسال درخواست تأسیس مدرسه عالی به شورای نظارت و هماهنگی سمای استان و دریافت مصوبه شورا و ارسال مدارک ذیل به معاونت آموزش‌های

فنی و حرفه‌ای، مهارتی و کاربرین سازمان سما جهت طرح در شورای تخصصی است. همچنین مراحل درخواست و صدور مجوز تأسیس مدارس عالی مهارتی شامل ارسال درخواست تأسیس مدرسه عالی به شورای نظارت و هماهنگی سمای استان و دریافت مصوبه شورا، ارسال مدارک لازم به معاونت آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، مهارتی و کاربرین، بررسی درخواست در شورای تخصصی مدارس عالی مهارتی و اعلام مصوبه

شورای تخصصی مدارس عالی مهارتی به واحد متقاضی است. این شیوه‌نامه ظرفیت‌هایی جدی ایجاد کرده است که باید مورد توجه قرار گیرد. حالا واحدها می‌توانند ابتدا مسائل منطقه خود را شناسایی و موضوعات را در قالب مدارس عالی مهارتی متناسب‌سازی و پیشنهادهای خود را برای راه‌اندازی این مدارس مطرح کنند. مسئولان دانشگاه آزاد اسلامی امیدوارند وقتی مدرسه شکل می‌گیرد بتواند یک نقش جدی را در آن منطقه ایفا کند.

البته طرح تأسیس و راه‌اندازی مدارس عالی مهارتی از حدود یک سال پیش در دانشگاه آزاد اسلامی مطرح و پیگیری شد. چند مدرسه مانند مدرسه صنایع خلاق را با محوریت پویانمایی یا مدرسه عالی حقوق نیز راه‌اندازی شد، مدرسی که در همین مدت کوتاه توانست به خوبی عمل و متقاضیان زیادی را نیز جذب کند. حالا در سال جهش تولید مقدمات راه‌اندازی چند مدرسه مهارتی دیگر در دانشگاه آزاد اسلامی فراهم شده است. به گفته آزادیان، معاون آموزش فنی و حرفه‌ای، مهارتی و کاربرین سازمان سمای دانشگاه در حال حاضر بیش از ۲۵ تا ۳۰ درخواست برای راه‌اندازی مدارس مهارتی ارائه شده که از اواخر سال قبل بررسی آنها آغاز شد و اکنون حدود ۲۰ پیشنهاد در حال بررسی است.

از ۲۰ پیشنهاد در دست بررسی چندروز پیش در جلسه شورای تخصصی مدارس عالی مهارتی با راه‌اندازی مدارس عالی مهارتی دوخت (واحد اصفهان)، چرم و کفش (واحد تبریز) و پداقند غیرعامل (واحد تهران شمال) موافقت شد. از آنجا که شکل‌گیری مدارس عالی مهارتی به‌عنوان مفهومی جدید در سما مطرح شده است، از این پس بخش بسیار مهم و جدی پیگیری این ماموریت خواهد بود.

حالا دیگر آموزش و توسعه مهارت‌های کاربردی، کارورزی و کارآفرینی سه عنصر کلیدی در مدارس عالی مهارتی هستند که باید به آنها توجه جدی شود. مسئولان دانشگاه آزاد اسلامی می‌خواهند این زنجیره و مسیر را به جایی برسانند که ادبیات کارآفرینی در مدارس عالی مهارتی شکل گیرد. برای آگاهی از جزئیات راه‌اندازی این مدارس با عزیز جوانپور هروی رئیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز و پیام نجفی رئیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان گفت‌وگو کرده‌ایم.

راه‌اندازی مدرسه چرم و کفش با همکاری صاحبان صنایع

راه‌اندازی مدارس عالی مهارتی دوخت، چرم و کفش تبریز موافقت شده و به زودی این مدرسه با تمام ظرفیت خود آغاز به کار می‌کند. در مرحله اول مکان این مدرسه تعیین شده و امکانات آن نیز قرار است توسط اتحادیه کفاشان و بخش خصوصی تأمین شود. رئیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز در ادامه با تأکید بر اینکه آموزش‌های مهارتی به‌زودی در این مدرسه آغاز خواهد شد، اضافه کرد: «طبق مطالعاتی که انجام دادیم، تقاضا در حوزه کفش و چرم بسیار زیاد است و این در حالی است که کمبود مهارت‌آموز و کارگر ماهر در این حوزه روبرو هستیم. بنابراین اگر بتوانیم این مدرسه را راه‌اندازی کنیم و در این راستا اقدامات و تبلیغات لازم را انجام دهیم، قطعاً استقبال خوبی از آن خواهد شد.» جوانپور هروی معتقد است: «بخش خصوصی و اتحادیه‌ها تأمین‌کننده امکانات و تجهیزات خواهند بود و بخش آموزش و مهارت‌آموزی توسط این افراد انجام خواهد شد، بنابراین مشکلی در بحث آموزش

آن‌طور که جوانپور هروی گفته است در طرح پایش هم موضوعات چرم و کفش به دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز اختصاص پیدا کرد و بیش از ۷۰۰ موضوع در حوزه کفش و چرم کل کشور و در سامانه پایش بارگذاری شد. بنابراین دانشجویان می‌توانند این ۷۰۰ نظام موضوع را به‌عنوان موضوع پایان‌نامه ارشد یا رساله دکتری خود انتخاب کنند. او توضیح داد: «با توجه به پتانسیل‌های دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز پیشنهاد شد که یک مرکز نوآوری کفش و چرم راه‌اندازی شود که در حال حاضر استارت این کار زده شده و در مرحله راه‌اندازی است. مرکز تحقیقات چرم و کفش نیز در این راستا راه‌اندازی شد و با بررسی‌های انجام‌شده متوجه شدیم مهم‌ترین مسأله‌ای که اکنون وجود دارد بحث آموزش مهارتی در حوزه کفش و چرم است. به همین دلیل با صاحبان صنایع و اتحادیه کفاشان و شپشک چرم هماهنگی‌های لازم را انجام دادیم تا یک مدرسه مهارتی در همین راستا راه‌اندازی شود.» جوانپور هروی در ادامه با بیان اینکه طرح احداث مدرسه مهارتی چرم و کفش ارائه و با آن موافقت شده است، تصریح کرد: «مکان این مدرسه نیز آماده و مطالعات بین‌المللی در این حوزه نیز انجام شده است. به‌طورمثال در ترکیه این مدرسه مهارتی کفش و چرم راه‌اندازی شده است و ما از تجربیات آنها نیز می‌توانیم استفاده کنیم.» او در ادامه تأکید کرد: «چند روز پیش نیز در دومین جلسه شورای تخصصی مدارس عالی مهارتی با

کمک به اشتغال دختران در زمینه طراحی و دوخت

پیام نجفی، رئیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان) نیز در گفت‌وگو با «فرهنگستان» از جزئیات راه‌اندازی مدرسه عالی مهارتی دوخت سخن گفت. او درباره این مدرسه توضیح داد: «در اصفهان یک آموزشسکده سمای دختران وجود دارد که بسیار فعال است. این دانشکده دارای ظرفیت اشتغال بسیار خوبی است و آنچه می‌تواند در زمینه اشتغال و آینده بانوان به‌خوبی عمل کند، بحث طراحی و دوخت است که جای کار بسیاری در کشور داشته و ظرفیت اشتغالزایی خوبی نیز دارد.» نجفی گفت: «معاونت سمای دانشگاه آزاد اسلامی باتوجه به ظرفیتی که در واحد اصفهان وجود داشت و باتوجه به اینکه فوق‌دیپلم این رشته نیز وجود دارد، افراد با تجربه را شناسایی کرده و فراخوانی برای علاقه‌مندان تحصیل در این مدرسه مهارتی صادر کرد. از این افراد دعوت و کارگاهی از تجهیزات دوخت‌ودوز آماده و این مدرسه کار خود را آغاز کرد.» رئیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان) در ادامه با اشاره به شیوع کرونا در کشور نیز گفت: «اتفاق خوبی که افتاد این بود که در این مدرسه فعالیت‌های خوبی برای تولید ماسک و گان نیز آغاز شد و جهش خود را به سمت ساخت ماسک و گان تغییر دادند که نیاز مقطعی بحث کرونا بود. اکنون نیز مجوز راه‌اندازی این مدرسه صادر شده است و ما هم به اشتغال دختران در زمینه طراحی و دوخت کمک می‌کنیم.» نجفی با تأکید بر اینکه در مرحله اولیه این مدرسه برای دختران است، اضافه کرد: «مکان این مدرسه در آموزشسکده دخترانه سمای اصفهان است که بخشی از آن به مدرسه عالی دوخت اختصاص داده شده است و فعلاً محور آن اشتغال بانوان است. برای ثبت‌نام در مدرسه عالی مهارت دوخت محدودیتی وجود ندارد و ظرفیت حضور تمام افراد در این مدرسه وجود دارد. اکنون در حال توسعه این مدرسه هستیم و نقطه کانونی آن در آموزشسکده است، اما به‌دنبال افزایش تعداد دستگاہ‌ها و تجهیزات نیز هستیم که بتوانیم وسعت آموزش خود را

و نیاز ما به واردات را مرتفع کند.» او در پاسخ به این سؤال که ظرفیت ثبت‌نام در این مدرسه چقدر است، گفت: «در مرحله اول کار با ۳۰ نفر آغاز شد و به‌دنبال افزایش ظرفیت هستیم. در حال حاضر برخی از دوره‌ها آغاز شده است، اما از ابتدای تابستان یا ظرفیت و وسعت بیشتر کار را ادامه خواهیم داد.» رئیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان) در پاسخ به این سؤال که چرا واحد اصفهان برای راه‌اندازی مدرسه مهارتی عالی دوخت انتخاب شد، توضیح داد: «واحد اصفهان ظرفیت خوبی به‌لحاظ دانشجویی در این زمینه دارد. دانشجویان دختر زیادی نیز داریم که در واحد اصفهان مشغول تحصیل هستند که برای اشتغال آنها برنامه‌های جدی داریم. همچنین واحد اصفهان در بحث نساجی پتانسیل خوبی دارد و کارگاه‌های دوخت‌ودوز زیادی در این شهر وجود دارد، تاجایی که شهر اصفهان به‌لحاظ سنتی به بحث نساجی و دوخت شهرت دارد. تلفیق این موضوع در دانشگاه و مدارس عالی مهارتی و استفاده از افراد با تجربه در این حوزه می‌تواند کمک کند که مشکل پوشاک کشور را حل کرده و نیاز ما به واردات را مرتفع کند.»

نیمکت خبر

دانشگاه‌ها در راستای اجرای سند دانشگاه اسلامی ارزیابی می‌شوند غلامرضا غفاری در گفت‌وگو با مهر درباره آخرین وضعیت سند دانشگاه اسلامی و اینکه آیا این سند در دانشگاه‌ها اجرایی شده است، گفت: «سند دانشگاه اسلامی در قالب منشور و مجموعه‌ای است که از زمان تصویب در شورای عالی انقلاب فرهنگی به دانشگاه‌ها ابلاغ شده است. وی ادامه داد: «برنامه و راهبردهایی که دانشگاه‌ها پیش‌بینی کرده‌اند با توجه به راهبردها و سیاست‌هایی است که در سند دانشگاه اسلامی دیده شده و در جهت اجرای آن می‌کوشند.» معاون فرهنگی وزارت علوم درباره ارزیابی دانشگاه‌ها مبنی بر اجرایی کردن سند دانشگاه اسلامی افزود: «عملکرد دانشگاه‌ها در راستای اجرایی کردن سند دانشگاه اسلامی به‌صورت مستمر ارزیابی و در جلسه‌های مشترک دانشگاه‌ها ارائه می‌شود.» وی ادامه داد: «همچنین دانشگاه‌ها در تدوین و تعریف برنامه‌ها و راهبردهای خود یکی از اسنادی که مورد توجه قرار می‌دهند، سند دانشگاه اسلامی است.»

دانشگاه‌ها تا هفته بعد درباره مجازی شدن ترم آینده تصمیم می‌گیرند سعید حبیبیاد گفت‌وگو با مهر درخصوص تصمیمات اتخاذشده در نشست اخیر معاونان دانشجویی دانشگاه‌های منطقه یک کشور گفت: «در این نشست درباره موضوعات گوناگون؛ از جمله بازگشایی دانشگاه‌ها و خوابگاه‌ها، مسائل بهداشتی و روانی دانشجویان، برنامه‌های مربوط به ترم آینده و... بحث و تبادل نظر شد.» وی با بیان اینکه در این نشست بر تصمیمات قبلی تأکید شد، افزود: «همان‌طور که قبلاً از جانب دولت، وزیر علوم، رئیس سازمان دانشجویی کشور بنده نیز در مصاحبه با رسانه‌ها اعلام شده، با توجه به احتمال شیوع دوباره ویروس کرونا، خوابگاه‌ها فقط به روی دانشجویان رشته‌های پرکنیکال که نیاز به مرزعه دارند؛ آن‌هم آن دسته که آزمون جامع داده و رساله‌هایشان را انتخاب کرده‌اند و فقط باید یک سری داده‌هایی را جمع‌آوری کنند و با انجام کارهای آزمایشگاهی، آماده دفاع از رساله شوند، بازگشایی خواهد شد، نه برای دانشجویان همه رشته‌ها.» معاون دانشجویی دانشگاه تهران ادامه داد: «همچنین بنا شد دانشگاه‌های سراسر کشور، ظرف هفته آینده، درخصوص سایر موضوعات از جمله اینکه ترم آینده به‌صورت مجازی باشد یا حضوری، تصمیم‌گیری کنند و سپس از بررسی نهایی در مناطق ۱۰ گانه کشور، جمع‌بندی نهایی به اطلاع وزارتخانه و سازمان دانشجویان برسد. بسیاری از دانشگاه‌های برتر جهان، از هم‌اکنون تصمیم گرفته‌اند که ترم آینده را به‌صورت مجازی برگزار کنند.»

گروه‌های مساله‌محور جهادی، دانشگاه‌ها را مردم‌گرا می‌کنند

مجتبی زارعی، رئیس بسیج اساتید کشور اظهار داشت: «ساختارهای اداری علم در ایران مردم‌گریزند، اما شورای عالی انقلاب فرهنگی، کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس و وزارت علوم و هیات‌های امنا در دانشگاه‌ها می‌توانند با اصلاح ضوابط و آیین‌نامه‌های ترفیع و ارتقا در توجه به استادان و گروه‌های ایفاگر مسئولیت‌های اجتماعی شفاف بین دانشگاه‌ها و مردم را ترمیم و مراکز علمی را مردم‌گرا کنند.» وی افزود: «ساختار دانشگاه‌ها در ایران در آغاز ورود به کشور متناسب با زیست‌بوم ایران مهندسی و معماری نشده و این در حالی است که در سنت‌های آلمانی، انگلیسی و آمریکایی دانشگاه‌ها از سیر منطقی زیست‌بوم خود برخوردار بودند. روندی که به‌خصوص در آمریکا با عبور از دو سنت آلمانی و انگلیسی برای استیلار بر عالم به دانشگاه‌های چندمنظوره و کارآفرین تغییر ریل دادند.» رئیس سازمان بسیج اساتید کشور بیان کرد: «باید گفت دانشگاه‌ها در آمریکا سختی ایدئولوژیک دارند، چون از سال‌های جنگ جهانی دوم به بعد برای هم‌زویی این کشور وارد کار شده‌اند، در این میان دانشگاه‌های ایالتی آمریکا حتی از دانشگاه‌های ملی در حل مسائل خود و کارآفرینی پیش‌تازترند. این در حالی است که ایفای وظایف و مسئولیت‌های اجتماعی در آیین‌نامه‌های ارتقا و ترفیع دانشگاه‌های ایران از کمترین جایگاه برخوردارند؛ موضوعی که شورای عالی انقلاب فرهنگی، وزارت علوم و کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس یازدهم باید برای رفع آن چاره‌ای بیابد.»